सुसम्बन्ध कायम राख्न राज्य र राजा रजौटाका सम्बन्धमा समयानुकूल व्यवस्था गर्नु वाञ्छनीय भएकोले श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५ बमोजिम यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भः (१) यस ऐनको नाम 'राज्य रजौटा ऐन, २०१७' रहेकोछ ।

(२) यो ऐन नेपाल अधिराज्यभर लागू हुनेछ ।

(३) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. राज्य रजौटाको समाप्तिः (१) यो ऐन प्रारम्भ भएका अघिल्ला दिनसम्म नेपाल अधिराज्यमा रहिआएका सबै राज्य समाप्त गरिएको छ ।

(२) यो ऐन प्रारम्भ भएपछि कसैले त्यस्तो कुनै राज्यको राजा रजौटाका हैसियतमा कुनै अधिकार प्रयोग गर्न पाउने छैन ।

(३) उपदफा (१) वा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐनका अरू दफाले दिएको हक सुविधा सम्म लेखिए बमोजिम सम्बन्धित व्यक्तिले उपभोग गर्न पाउनेछन्

३. राजाको उपाधि कायम रहनेः (१) यो ऐन बमोजिम समाप्त भएका राज्यका देहायका राजा रजौटाहरूले देहाय बमोजिमको उपाधि निजको जीवनभर र पछि जेष्ठानु क्रमले पुरुष सन्तान दर सन्तान पर्यन्त धारण गर्न पाउने गरी प्रदान गरिएको छः–

(क) सल्यानी राजा
(ख) जाजरकोटे राजा
(ग) बझाङ्गी राजा
(घ) मुस्ताङ्गी राजा

तर पुरुष सन्तान नभै त्यस्तो कुनै राजाको मृत्यु भएमा निजको स्थानमा श्री ५ महाराजाधिराजबाट अर्को व्यक्तिलाई मनोनीत गर्न सकिबक्सनेछ ।

(२) यो ऐन बमोजिम समाप्त गरिएका राज्यका देहायका वर्तमान राजा रजौटाहरूले निजको जीवनभरलाई मात्र धारण गर्न पाउने गरी प्रदान गरिएको छः–

(क) भिर्कोटे राजा
(ख) दार्ना राजा
(ग) बाजुरा राजा
(घ) थलाहारी राजा
(ङ) गत्रकोटे राजा
(च) गुल्मेली राजा
(छ) गन्हौंकोटे राजा
(ज) दुल्लुका राजा
(झ) मालनेटी राजा

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

(ञ) प्यूठाना खुमूकोटे राजा

(ट) पर्वते राजा

४. जीवन भत्ता पाउनेः (१) दफा ३ बमोजिमका राजाहरूले श्री ५ महाराजाधिराजबाट तोकिबक्से बमोजिमको जीवन भत्ता नेपाल अधिराज्यको संचित कोषबाट पाउनेछन्ः–

(२) देहायको अवस्थामा बाहेक कुनै राजाले उपदफा (१) बमोजिम पाउने जीवन भत्ता बन्द हुनेछैनः–

(क) हिन्दू धर्ममा नरहेमा, वा

(ख) कुनै विदेशी राष्ट्रको नागरिक भएमा, वा

(ग) खराब आचरणको हुन गएको छ भन्ने कुरा श्री ५ महाराजाधिराजको विचारमा लागेमा, वा

(घ) यो ऐन विरुद्ध कुनै काम गरेमा ।

५. राज्य माल सरकारी मालमा परिणत हुनेः (१) यो ऐन बमोजिम समाप्त भएका राज्यहरूका माल अड्डाहरू श्री ५ को सरकारका माल अड्डाको रूपमा परिणत गरिएकाछन् र त्यस्तो मालमा रहेका राज्य सम्बन्धी कागजपत्र श्री ५ को सरकारको कागजपत्र मानिनेछ ।

(२) श्री ५ को सरकारको अर्को आदेश नभएसम्म उपदफा (१) बमोजिमका माल अड्डाहरूले साबिक बमोजिम असूल तहसीलसमेत जो गर्नुपर्ने काम कारवाइ श्री ५ को सरकारका निमित्त गर्नेछन् ।

६. पूजा आजा गुठी चलाउनु पर्नेः यो ऐन बमोजिम समाप्त भएका कुनै राज्यका आयस्ता उठ्ती वा अन्य आम्दानीबाट राजा रजौटाले वा राजा रजौटाका सहमतिले अरू कसैले कुनै देवालय शिवालय स्थापना गरी वा नगरी पूजा आजा वा गुठी कार्य चलाइआएकोमा दफा ४ बमोजिम जीवन भत्ता पाउने राजाले सोही रकमबाट खर्च गरी साबिक बमोजिम चलाउन इच्छा भएमा चलाउन वा चलाउन लाउन पाउनेछ । चलाउने इच्छा नभएमा त्यसको सूचना निज राजाले श्री ५ को सरकारलाई अगावै दिनुपर्छ र श्री ५ को सरकारले राज गुठीबाट जो चाहिने खर्च गरी साबिक बमोजिम चलाउन लाउनेछ ।

७. खारेजी र बचाउः (१) नेपाल अधिराज्य भित्रका राज्य र राजा रजौटाहरूका सम्बन्धमा यो ऐन प्रारम्भ भएका अघिल्ला दिनसम्म भएको ऐन, सवाल, सनद र अन्य लिखत खारेज भएको वा यस ऐनसंग मिल्ने गरी संशोधित भएको मानिनेछ ।

(२) नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ५५(४) अनुसार यो ऐन निस्क्रिय भएमा यो ऐनलाई कुनै अर्को नेपाल ऐनले खारेज गरे सरह मानिई यो ऐन अन्तर्गत भए गरेका काम कुरामा नेपाल कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१० को दफा ४ लागू हुनेछ ।

लालमोहर सदर मिति २०१७।१२।२७।१ मा

आज्ञाले,

उदयप्रसाद

श्री ५ को सरकारको का.मु. सचिव

कानून, न्याय, तथा संसदीयप्रबन्ध मन्त्रालय

आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएको मात्र मान्य हुनेछ।